

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
care de două ori pe săptămână prin tipărirea
Comitet de redacție.
Atelieră tipografică „Astra” nr. 102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei ... Autorități și Societăți lei
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 45 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/943

Sâmbătă 5 August 1944

Anul 107

Chemarea presei

de V. Branisce

Este foarte interesant să te preocupi de probleme internaționale. Să te războiești cu mai mari națiuni beligerante, să le urmărești cuvintele rostite și nerostite, să le demași gândurile ascunse, contrazicerile și să-i judeci din colțul liniștit al mesei tale de scris. Dar nu aceasta este menirea presei noastre în actualele clipe de hotărâtoare importanță pentru existența neamului românesc.

Sigur, marile puteri sunt acelea care imprimă mersul evenimentelor, atât pe câmpurile de luptă, cât și în culisele diplomației. Ele își urmăresc scopurile bine conturate iar națiunile mici sunt târite de vâltoarea evenimentelor, adesea fără a fi întrebate, întotdeauna fără să li se respecte prea mult interesele. Când se bat două lumi cap în cap, apărându-și pe viață și pe moarte interese și ideologii, nu se opresc lucrurile din mers de dragul unor dureri mărunte.

Dar tocmai aceste dureri mărunte constituie rostul existenței neamului românesc. Ele dau sens luptei noastre. Pentru înlăturarea lor trăim și orice abdicare periclitază ființa și existența noastră.

De aceea, în actualele preferențe și sbuciumări presa noastră are o chemare sfântă și mare: să pregătească conștiințele pentru timpurile ce ne așteaptă. Să-și aplece încetinel urechea și să deslușească ce este etern în ființa noastră.

Neamul românesc, blajin și drept, n'a râvnit niciodată la bun străin, n'a fost semeț, n'a fost lacom și a plătit cel mai scump preț — ce i-a fost hărăzit vreodată vreunui neam — pentru ca să poată munci în liniște și pace un ogor din care își trage seva de milenii și pentru ca să se poată împreuna cu toți fiii săi, ieșiți din aceeași tulpină.

Acesta a fost crezul neamului. Simplu și drept.

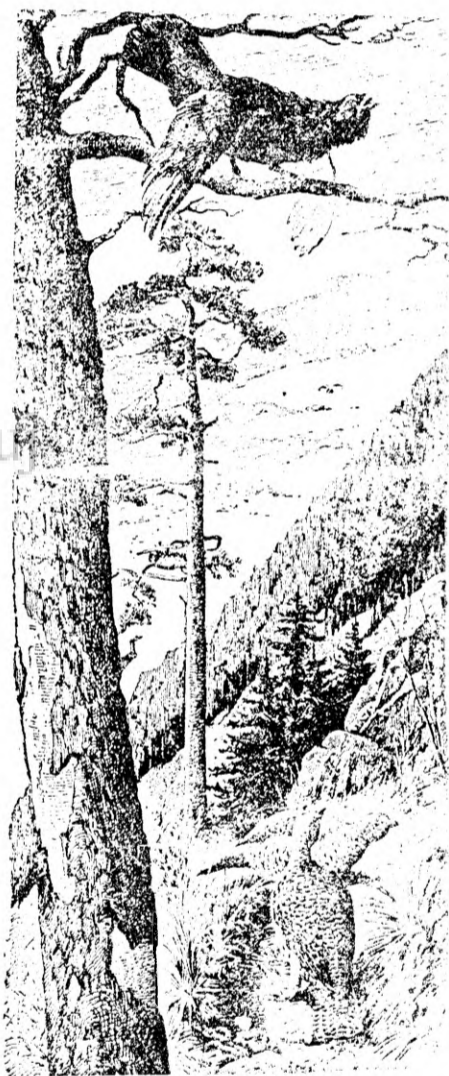
El a stăruiet cu tenacitate în conștiința colectivității chiar în vremuri când neamul părea că stă în slujba altor idei călăuzitoare.

Timpurile de astăzi însă nu ne îngăduie decât să trăim prin noi, pentru noi. Vieță sau moarte.

Frați gazetari, ajutați-ne să ne regăsim cât mai este timp!

Cocoș de munte

„GAZETA TRANSILVANIEI”

„Craii ielelor” la Români

— Traducerea d-lui Teodor Murășanu —

de Ion Gherghel

Celebra baladă goetheană *Erikönig* — una din cele mai grele pietre de încercare pentru talmăcitorii români — continuă să atragă atenția scriitorilor noștri.

Zilele trecute îmi transmisesse conducătorul „Gazetei Transilvaniei” o scrisoare dela Turda, însoțită de o nouă traducere a acestei balade. Cunoscutul poet Teodor Murășanu, conducătorul revistei „Pagini Literare” e talmăcitorul.

E îmbucurător că oameni inzeștrați cu experiență literară și cu talent poetic în deobște recunoscut se apropie cu evlavie de astfel de capodopere poetice și nu se consideră nicidecum stânjeniți că apar în fața publicului cititor în calitate de talmăcitori. Se înfăptuiește astfel, și în zilele noastre, statul înțelept al iscusitului G. Barițiu, care cerea — acum mai bine de o sută de ani în urmă — ca „pe poeți să-i

traducă iar numai poeți”.

Talmăcirea d-lui Teodor Murășanu se mișcă în deplină libertate. Din punct de vedere ritmic e ceva mai largă. Imaginile talmăcitorului sunt îndrăznețe și inedite. E tocmai metoda contrară de cea semnalată în nr. 12 (din 12 Febr. a. c.) al „Gazetei Transilvaniei”, unde am analizat, succint, o traducere destinată muzicii lui Schubert... „pentru a putea fi cântată în românește”. Acolo se respectă până și accentul tonic al versului original. Sensul e redat, adeseori, aproape cuvânt cu cuvânt, pretutindeni se observă tendința traducătorului de a rămânea cât mai aproape de textul poetic al modelului. Ritmul original e păstrat de asemenea cu sfințenie. Este explicabilă această meticuloasă grijă pentru amănunt, dat fiind scopul urmărit: încadrarea perfectă a versurilor și silabelor în cadența muzicii.

ORFANUL...

...Îl vezi ca o lumină înveșmântată în drapel, cu ochii pironiți în lungul străzii, așteptând să vadă venind, clătinat de oboseala luptei și a drumului, cel pe care-l numește „tată”.

Greu i se înveșește fața lui plâpândă. Mereu e'n așteptare. Poate, poate, Cel căruia i se roagă, cu mânuțele la piept și cu genunchii strâși în fața icoanei, se va îndura să-i trimită și lui pe cel ce întârzie să sosească.

Cu acest gând închide ochii seara și tot cu el îi deschide mari în zori, privind în toate colțurile casei, nu cumva zărește chipul celui mult dorit, odihnindu-se ca altădată, alături de el.

Așa îi trece zi după zi. Întrebând, în o parte ori alta: când vine? — iar dacă auzul îi aduce strigătul de tată al altor copii, un oftat adânc îi umple pieptul, iar cu mâinile, oarecum sguduit, desface, fără să știe, un firicel de iarbă, tot atât de nevinovat ca și el.

Al impresia că necontenit îi zărești în colțul ochiului un picur al unei lacrimi ce nu-și seacă izvorul. Privind pe acest orfan, așezat azi în toate unghiurile țării, îți spune el întreg că așteaptă o bucurie, pe care alții au simțit-o de mult, o mângâiere și o apropiere caldă cu vorbe duloase.

Nu știe că zadarnică-l toată așteptarea și că cel drag strălucește ca o zestre morală pe cerul nației, cu numele de erou.

Iar el se numește orfan... Da, orfan de războiu, căci tatăl lui, plin de vitejie, cu gândul de a lăsa și a'or lui o țară mare, a căzut, fără șovăire, în toila luptei și zace azi la umbra unei cruci, pecetea dumnezeiască a înfrâșirii pământului cu sângele lui.

Și timpul deapănă gândul copilului orfan, al fratelui soldat, copil care n'are decât o mamă lipsită și legată de soarta neamului și drept tată numai un mormânt, undeva, departe foarte.

În fața acestor lucruri vorbele adesea nu au mare însemnătate, oricât de meșteșugite întorsături li s'ar da. Faptă înneacă cuvântul. Ea birue, ea clădește. Așa fiind, relevăm cu un sentiment de mulțumire tot ce se face pentru copiii orfani.

Bunăoară, în zilele trecute, două baterii anti aeriene ale Reg. 41 din Brașov, în suburbia Brașov Dârste, au luat spre îngrijire trei copii orfani ai celor morți pe câmpul de luptă. Este cea mai demnă faptă în aceste timpuri.

Comandanții acestor viteze baterii, Cpt. I. Brânzea și Sit. Ignat Al. au dat dovadă ca sufletele lor sunt necontenit încălzite de simțământul dragostei pentru familiile celor ce s'au jertfit pe altarul Patriei.

Așa am trăit noi în istorie, carte scrisă, pe o pagină, de om, iar pe cealaltă de Dumnezeu. Așa s'a dăruit tradiția acestui neam.

În popasul dintre două bătălii crunte, când neamul așteaptă cu încredere talmăcirea istorică a dreptății, fapta ofițerilor: de mai sus ne aduce mângâierea că sunt încă oameni ce trăiesc și simt ritmul aspru al vremii.

Pr. Nic. Bârsan

Cu totul altfel concepe d-l Teodor Murășanu alcătuirea traducerii artistice, d-sa cultivând deplina libertate în exprimarea fondului afectiv-ideologic prin făurirea de imagini ce se îndepărtează mult, uneori chiar prea mult, de cele din original. Vom avea prilejul să revenim, într'un studiu mai amplu, asupra acestei interesante talmăciri. Acum ne mărginim s'o reproducem în întregime:

Cine-mi aleargă în noapte târziu?
E-un tată călare cu drogul său fiu.
El ține bălatul la pleptu-l și-l strânge
Să-i dea parcă vieță din propriul sânge.

— Otorul meu, fruntea de ce-ți înnozezi?
— Pe Crațul Ieșilor tu tată nu-l vezi?
Pe cap cu coroană și-o fâșie lungă...
— Copile, e numai a negurii dungă.

— Frumos băeș, rămâi tu pe-aici
Să vezi cum se joacă spiriduși și pitici,
În țara mea-l mândrul lumii tezaur
Și camenil poartă vesminte de aur...

N. Caranica: Poeme și imnuri Colecția Abecedar

Cronica literară

de Aurel Marin

Două cronici literare, destinate G. Tr., ne-au fost puse la dispoziție de soția regretatului Aurel Marin, căzut deunăzi pe frontul Moldovei. Postume, rândurile prietenului ce ni s'a dus se leagă de cele multe, dinainte, uitând parcă astfel cumplita realitate: operă postumă.
I. C.

Din familia spirituală a lui Giurgiuca și Beniuc face parte și macedoneanul N. Caranica, azi unul dintre poeții ardeleni de cele mai clare nădejdi.

D-sa cultivă o poezie clasică, încercând cu voluptate cât mai variate ritmuri și ecouri. Evidentă este grija poetului de a-și cizela scrisul și, prin aceasta, ne aduce aminte de poezia unui D. Anghel sau Al. Macedonsky.

Din ciclul *Priveliști* reținem aceste rânduri calme, de puritate alexandriniană:

*Întârzie 'n amiază nepăsător senină
O amintire gravă de liniște marină,
Străpână pretutindeni, secreto feerie,
Cu aripi fericite de calm și armonie.*

*Blânzi munții 'n larg se miră de ora
[ei și mute,
In mal adâncul spațiu dorm unde
[nevăzute*

*Și crengile 'n lumină, închipuind portaluri,
Ascund sub coaja aspră mârgeane și
[coraluri.*

— *Ce-mi spuneți voi, întinsuri, priveliște*
[profundă?

*Intreb și clară vocea se 'ndoale ca o undă.
Intind brațele 'n aer și 'n semne mari
[Je-mi scapă
Par cântece și grații ca 'ntr'un adânc
[de apă.*

*In zarea liniștită de apururi de bulboane
Cresc sunete mai limpezi și străvezil
[coloane,*

*A lumilor uitate împărăție pură
Îngână 'n limbi obscure pr n somnul tău,
[Natură!*

care se prelungesc și în cea de a treia poemă a ciclului.

D-l N. Caranica e, în mare parte, un poet substanțial, pentru care însă poezia e un joc cu încălțătoare surprize. Ceva trubaduresc se află în aceste *Poeme și imnuri*, un aer de frondă, o iubire aci carnală, aci desenzualizată.

Un tablou viu ne va da o mai precisă idee:

*Deschisă rochia 'n cvantăi de spumă
Te 'naltă, floare palidă de fum,
Lumini și ape, flacăra și surm,
Pe falduri mari, cu zâmbet se consumă*

*Umbrele 'n jurul ochilor, acum
Par catifeauz nopților, postumă,*

— *Tu tată, tu tată, tot n'ai auzit
Crațul Ieșilor ce mi-a șoptit?
— La sânu-mi, fiule, te liniștește,
Prin frunze uscate vântul foșnește.*

— *Frumos băeșel, de mă urmezi în slăvi
Zânele-mi te-ar plimba prin dumbrăvi,
Ușoare, desculțe, cu trupuri de rouă,
Ce de mai jocuri și cântece nouă...*

*Tu tată, pe zâne nu le vezi, poate,
Sunt prinse în horă și-s tinere toate...
— Mal bine nicidecum n'am văzut în vieță,
Fiule, nu-s decât sălcii în ceață.*

— *Copil scump, în țara mea vreau să
[te duc,
De te 'mpotrivesți, cu forța te-apuc...
— Vai, leagă-mă, tată, de dulcele-ți brațe,
Mâinile Crațului vreau să mă 'nhațe..!*

*Cu spaimă tatăl se-apeacă 'n oblânc,
Otoru-i la pleptu-i răsuflă adânc,
Dar poarta castelului târziu când atinse
In șeauă alături coplu-i se stinse...*

E a șaptesprezecea probă — în or-

*Necunoscuta mea, ești toată brumă,
Iar gândurile tale sunt parfum.*

*O, păr adânc, păduri tulburătoare,
Vino-mi pe gânduri, încântare brună,
Incet, suav, gîngăș învingătoare!*

*Pe gânduri vechi, pe urme de furtună,
Fanatic noaptea 'n mine să coboare
Să joace 'n ceruri steaua mea nebună.*

Unde, peste calitățile de mișcare și substanțialitate, trece ușorul ecou arghezian al versului ultim din prima terțină.

Câteva interioruri ne obișnuiesc cu o atmosferă casnică, intimă, melancolică:

*Și 'ntr'un ungher, lucind ascuns, un
[ceainic*

*Din gușa de aramă și arome
Mai fumegă molatece fantome
Iar aburii în aer moare tainic.*

Din ciclul *Laude* vom trece peste *Cântec*, grațios dar și naiv, ca să remarcăm rândurile de antologie *Scrise pe o carte dăruită* care, din nou cu ecouri argheziane, constituie un triumf liric, trairic.

Nu putem să nu amintim și de suava *Ad uxorem* din care versul

*Mă blânda-mi pare seara cu
umbre ce visează — se pare că e un
îndepărtat ecou din*

Măi lungă-mi pare calea, etc.
fără a știrbi prin această armonia ei specifică.

Notându-și în amănunțime orele de singurătate ale odăii sale, glosând pe marginea însemnătății vieții, poetul ajunge să împartă laudele sale și scumpul fânturi sburătoare — deși nu e fântură! — aeroplanului.

Intrăm apoi în ciclul *Elegiilor*, unde N. Caranica târjeste după orizonturi depărtate și, poate, un pic de iubire.

Remarcabil este poemul în proză *Floarea pe care mi-ai întins-o* și întâiul din cele trei *Cântece* de toamnă, în care dela preocupări și până la ritm, totul ne apropie de poezia lui Mihai Beniuc.

Câteva *Imnuri* încheie cartea și dintre acestea am amintit și altădată *Imn de pe câmpie*, în largi cadențe, unde fiorul ciudat al câmpiei ardelenice este intuit cu surprinzătoare mijloace lirice.

Nu am citat nimic din poezia de ușor sentimentalism și nici din aceea de reușit aspect pastelistic.

E de ajuns să subliniem că, în lirica Ardealului de azi, cu toată nota sa romantică, d-l N. Caranica impune o poezie proprie dela care se pot aștepta încă destule noi convingătoare pilde de frumusețe.

INSTANTANEE

Răscruci

Un cetățean din Brașov, un om îndrăgostit de natură, a spus, fiind vorba de bombardamente: Pădurea drăguța, pădurea mă apără. Eu nu mă bag în niciun adăpost, mă duc în pădure. În primul bombardament s'a refugiat prin Stejeriș pe undeva și-a scăpat sănătos. Al doilea bombardament l-a apucat sub Tâmpa, tot în pădure adică. Și-au fost n-volți ai lui să-i înmormânteze trupul fără cap. Capul nu l-a fost găsit nici până astăzi.

Până în ziua de șase Mai, de altfel, mulți erau de părere că e destul să ai o cetină-două de brad deasupra creștetului, să te-asezi pe pânțele cu copul lângă tulpină, ca să fii ferit de orice primăjdie, și de schije, și de suflu, chiar și de bombe, căci doar ce interes ar avea — fire-ar d: pomina Americani! — să-și risipească pe păduri bombele care încă costă ceva. În ziua numită însă, aceia care au avut ghinionul să se refugieze pe costii sau văi deasupra cărora băteau tunurile apără-ii anti-aerlene, au putut vedea cât de neputincioasă e și pădurea. Printre aceștia eram și eu. Și crei că niciodată nu volu alta momentele acelea. Pe coasta Prundului, aproape de vârf, răpățul oțelului avârlit de pe Tâmpa asupra avioanelor dușmane ce treceau peste noi era atât de intens, încât le așteptai din moment în moment să-ți se înfigă și ție o schijă în cap, cum se înfigea în crengile copacilor de lângă tine. Cădeau cetinile brazilor ca tăiate de secure.

Peste drum, la câțiva metri numai, se auzea bubuitul surd al bombelor. Se înfura sub tine stânca masivă, cutremurându-se. Și pe deasupra tuturor, ca o muzică sinistră, motoarele avioanelor vrăjmașe. Mi s'au părut enorm de lungi clipele acelea. Cred că n'a rămas nicio rugăciune cunoscută neîngănată de mine. În gând, bine înțeles, căci bătăile inimii nu-ți mai dădeau răgaz să legi vreun cuvânt. An zis și eu ca cellalți: În liber nu mai merg niciodată.

La un alt bombardament m'am adăpostit într'o pivniță. Punctetele de afară erau — ce-i drept — mai temperate. Era chiar plăcut zumzetul motoarelor străine, se auzea ca un cântec în surdina. Când începură însă bombele să cadă prin împrejurimi, prinseră zidurile cele groase ale pivniței să se legene, să salte. Îngrozit, ne-am îngheșuit toți în unghere și așteptam din clipă în clipă să se desprindă cărămizile din boltitură și să ne crepe capul. Ce clipe de groază! Ne-am trezit străngându-ne în brațe, oameni care poate nu ne văzusem niciodată. Unii plângeau. Alții stăteau împietriți, cu ochii închiși, așteptându-și moartea. Și la fiecare bubuit nou jaca pivnița de parcă-l făcea plăcere. Am ieșit la lumina zilei îmbătrâniți parcă cu zece ani. Niciodată nu mai intru într'o pivniță la bombardament.

Dar unde — Doamne — să ne mai ducem?

În viitor volu merge în tunel. Acolo e mai sigur.

Ecat. Pitiș

dine cronologică — din câte cunoștem până în prezent. Ca valoare literară se ridică printre cele mai de seamă încercări de traducere ale a estei balade. Îi rămâne însă traducătorului sarcina plăcută s'o mai pieptene, s'o mai cizeleze, s'o facă mai asemănătoare, apropiind-o, în clipele prielnice, de imaginile poetice ce se reoglindesc din originalul goethean. Din activitatea aceasta ne-curmată, — încăpățanată chiar, — isvorește, în cele din urmă, izbânda deplină a traducătorului. Așa a tradus A. W. Schlegel pe Shakespeare, în limba germană, cu trudă și cu poticniri, cu pasionate reveniri. Aceeași cale ne-a povățuit s'o urmăm și talentatul nostru talmăcător St. O. Iosif.

Voi fi oare bine înțeles?

Pe marginea vieții

Nu știu

ce pune bucătăreasa în mâncări, de nu-s bune...

...sau ce nu pune — mi-a replicat un prieten.

*

Iubim

florile, muzica și visul. Florile și muzica fiindcă te fac să visezi; visul fiindcă te face să uiți.

F O A I E

PENTRU

MÎNTE, ÎNIMĂ ȘI LITERATURĂ

SERIA
II

ANUL
II

Nr. 32

SĂPTĂMÂNAL PENTRU CULTURA SATULUI
REDACTAT DE GH. TULBURE

1944

Pe drumuri de țară

Artiștii dela Opera Română și dela Teatrul Național din București au început un turneu care merită să fie semnalat în cuvinte de laudă.

El cutreeră nu numai orașele mai mici de provincie, ci chiar și sate frunțase din Ardeal și Banat, pentru a da spectacole de teatru și muzică aleasă, pentru a vorbi în limba marilor creatori de artă, lumii noastre dela țară, care poate niciodată n'a avut prilej să se împărtășească de bucuria și înălțarea pe care o aduc astfel de reprezentanții, în ceasurile de răgaz duminical. Ceea ce fac marii noștri actori este un apostolat în cel mai curat înțeles al cuvântului.

Poate pentru prima oară se face o asemenea generoasă propagandă culturală la noi. Ne bucurăm că cercurile artistice din Capitală au înțeles că arta superioară nu poate fi rezervată exclusiv pentru domnișorii monoclași și damele cu lognon, ci, de binefacere și emoție ei au dreptul să se împărtășească și suflurile oamenilor de jos, — lumina aceea mută și umilă, uitată și pe nedrept disprețuită, cărui avem datorită să-i dăruim o fărâșă din arta și cultura înaltă, pe care poate și ea o răvnește, chiar dacă o înțelege mai puțin.

Inițiatorii turneului din vara aceasta au dat, în orice caz, dovada că-și înțeleg rostul și chemarea. Iar actorii noștri de prestigiu și talent au dovedit că sunt adevărați slujitori ai artei. Conștienți că ei au datorită să fie agenții de legătură în mijlocul poporului lor, să fie animatori și luminători de suflet, ei merită cinstea de adevărați pionieri ai artei care pentru a sluji la altarul ei nu pregătește să părăsească orice confort și să plece pe drumuri lungi de țară, ducând făclia lui Apollo și în lumina umilă a așezărilor provinciilor. gh. t

Mâna lui Dumnezeu

de pr. I. Scurtu

Vremurile acestea de apăsare lasă urme adânci în viața noastră. Cu cât se prelungește nesiguranța, cu atât se năucește mintea omului ajuns astăzi făptura cea mai chinată din lume.

Din desfășurarea zilnică a războiului putem desluși desnădejdea și negura care a pus stăpânire pe suflete.

Nu trebuie să fii prea isteț ca să prinzi din vorba cea dintâi — pe care o auzi în tren sau în stradă — înțelegând cea mare pe care toți caută să o pună: *încotro mergem și unde vom ajunge?*

Să răspunzi cu cele mai noi știri de războiu, cu armele secrete sau veștile ce se aud la radio, înseamnă să-ți așezi liniștea pe temeliile de nisip.

Oricum, să te încrezi în puterile omului în aceste vremuri, înseamnă să te încurci în hățușul încălțat, urzit în umbră și ură.

Astăzi trăim vremuri biblice. Veacurile apocaliptice sunt vestite de proroci. Dumnezeu a înrăurit cuvântul lor ca să ne arăte ce vremuri vor fi peste veacuri și să strige mulțimilor

și crailor întoarcerea din fărâdelegi.

Vieța prorocilor strălucă de lumină, atunci când mulțimile noroadelor și stăpânitorii lor se tăvăleau în întuneric și păcat, așa cum crestele munților desdedimineață se aprind de lumină, pe când în văi mai stăruie întunericul.

Prorocii nu s'au sfiit nici de împărați, nici de moarte, să spună că dinspre miazăzi și răsărit, din văzduh și din mare, se deslănțue prăpădul peste toți fiii pământului. Și că un cazan în clocot, cu gura încoace, amenință, urgia lui Dumnezeu urmând să cuprindă tot pământul.

Apostolul Ioan ne spune răspicat: „Am văzut suindu-se din mare o fiară... și bălaurul i-a dat fiarei puterea lui și scaunul lui de stăpânire mare... Am văzut

Proverbe indiane

De sunt rău eu mă gândesc:
„Am vestmintele; am mâncarea —
Să-și câștige cel ce n'are!
Iată cel mai mișelesc:
Fel de cugetare!

Trad. de Gh. Coșbuc

stea mare căzută din cer pe pământ... care a deschis fântâna adâncului... și s'a înălțat fumul unui cuptor mare și soarele și văzduhul s'au întunecat de fumul său. Și din fum au ieșit lăcuste pe pământ și li s'au dat lor putere... și înfățișarea lăcustelor era asemenea unor cai pregătiți de războiu“.

Nu de veacuri îndepărtate, ci parcă sunt scrise astăzi aceste cuvinte despre „stele mari căzute din cer“, care deschid „fântâna adâncului“ și „înălță fumul unui cuptor mare ce întunecă văzduhul“, stele și fum, și fântână adâncă de care azi sunt îngroziți și copii și câinii când se dă vestea că vin avioanele dușmane.

Mai putem tăgădui acum, că lumea întreagă — azi ca și pe vremea prorocilor — este încurcată în urzeala încălțată a gândurilor și faptelor sale rele!? Nu! „Ci întocmai ca peștii care sunt prinși în năvodul ucigaș și ca păsările care cad în lanț, la fel și fiii omului sunt prinși în ceasul cel rău, care dintr'odată vine peste ei“.

Dar... mâna lui Dumnezeu ne îndreaptă pașii și pe căile suferinții.

Patria

Onoarea cea mai mare pe care o poate avea un om este aceea pe care în mod firesc i-o dă patria lui.

Binele cel mai mare și cel mai plăcut lui Dumnezeu pe care-l putem face este binele pe care-l facem patriei.

Cel care prin sufletul și prin faptele sale se vedește dușman al țării sale, merită — pe drept — să fie numit *paricid*, chiar dacă patria i-ar fi făcut vrun rău.

Machiavelli

Calendar pentru orbi

Pentru ca ostașii care au rămas orbi pe fronturi să poată ști și ei data zilei și a lunii, sau răsăritul și apusul soarelui și alte lucruri care e bine să le știe omul, s'a descoperit un calendar anume scrisul orbilor. Acest calendar cuprinde și o seamă de cuvinte alese din știință, din istorie și chiar din politică, ba conține și câteva rețete de mâncăruri. A fost inventat și tipărit în Germania.

Înțelepciunea cărților

— Să nu crezi că-ți datorești ție ce ai mai bun în tine, nici altui om, oricare ar fi meritul lui, ci pe toate întoarce-le spre Dumnezeu, fără de care omul nu are nimic.

— Dragostea și credința mărește puterile sufletului.

Sărbători băbești

de I. Bozdog

E curios și pentru multă lume inexplicabilă mulțimea sărbătorilor în lumea satelor, mai ales în cel mai activ sezon al câmpului.

Între cele două jumătăți de lună, din partea a doua din Iulie și prima parte a lui August, în afară de Sântilie, Schimbarea la față și Sântămăria, se mai țin: Pantelimon, Pălla, Mărina, Foca etc.

Sărbătorile acestea se țin cu multă sfîințenie în Câmpia transilvană și în finiturile de șes. Mai îngăduitori și mai largi sunt locuitorii dela munte și finiturile mai puțin productive, unde nerespectarea lor nu constituie un sacrilegiu tocmai.

Dacă la aceste sărbători, ținute cu mai multă severitate în special de bărbați, vom adăuga seria de zile oprite și nenorocoase în care femeile

conținesc cu lucrul, vom avea o duzină bună de sărbători, pe care lumea, în general, le numește „băbești“ și „superstiții“. Din această serie mai fac parte și miercurile dintre Paști și Rusalii, ca și un anumit număr de joi dintre Rusalii—Sânpetru și Sântemării. Acest număr considerabil de zile de repaus au fost spre neplăcerea marilor proprietari care au ținut neamul nostru veacuri de-a rândul în cea mai mare iobăgie.

Porecla de *leneș și prost* i s'a dat și din acest motiv, deși cunoaștem, din sbuciumatul lui trecut, că palmele lui lucrău și câștigau tot belșugul pentru curțile boierești și că numai datorită răbdării lui extraordinare și pretențiilor reduse la cea mai extremă frugalitate s'au putut menține domniile cu tot huzurul imaginabil.

În schimbul grelei robote ce o

făceau cu toată familia în curtea *Măriei Sale* nu li se dădea decât o premândă de mizerie în porumb și dreptul de a-și lucra un petec de loc boieresc mai slab în zilele *libere*, căci 5 din cele 7 zile săptămânii erau ale *Curții*.

O singură zi de lucru pentru familia numeroasă de 8—15 membri era o imposibilitate de a o hrăni. Lucrările în clacă sau în comun erau obișnuite și în zile de duminică și sărbători, înainte de biserică și după masă. La aceste zile nu aveau drept proprietarii, căci nerespectarea lor le-a adus adeseori mari pagube și calamități. În special aveau un deosebit respect de *Ille proroc*. În urma acestor slăbiciuni și superstiții ale proprietarilor *lobăglmea* și-a ales câțiva sfinți și zile potrivite ce cădeau în *tolul săpatului, costitul, seceratulul și căratulul*, pe care, cu ajutorul preoților, la fel de năcăjiți și ei, le declarară de sfințe *sărbători aducătoare de pedepse*, pe care apoi proprietarii le respectau, de voie de nevoie.

Lucrările în comun din aceste zile le mai ușurau traiul, de aceea ele au rămas consacrate pentru generații. *Marțolea, Sf. Vineri* și celelalte patroane ale abținerilor dela lucru își au și ele tălcul lor istoric.

Porecla de *sărbători băbești* are deci un substrat istoric în suferințele *transilvane*.

Pe marginea vieții

Când

nu știi ce să faci, nu fă nimic.

Căci s'ar putea să faci bine, tot așa cum s'ar putea să faci rău.

Dar binele îl aștepti cu aceeași ca și răul.

Stând pe loc, ești scutit de ele.

Vasile Bologa

de I. Gârbacea

Am citit cu surprindere în ziarul săsesc din Sibiu știrea că Dr. Vasile Bologa a murit. Notița era însoțită de următoarea apreciere: „Dr. Bologa se bucura în toate cercurile din orașul nostru de cea mai deosebită prețuire“.

Faptul că un ziar german face asemenea aprecieri înseamnă că directorul Bologa nu era un profesor oarecare.

Il cunoșteam numai din vedere. Purta cu bărbăție bătrânețea și avea mereu același aer vesel și senin.

Carierea doctorului Bologa se confundă, înainte de marea unire, cu activitatea „Asociațiunii“. El fusese un lung șir de ani directorul Școlii de fete a „Asociațiunii“.

Încă dela memorabila adunare dela 1881 pentru a para căsătoriile mixte în cercurile burgheziei românești care ne mai rămăsese, s'a hotărât înființarea acestei școli care n'a fost un liceu de fete oarecare, nici numai o școală de menaj, ci cu mult mai mult: o școală de gospodine. După ce la conducerea ei și-au încercat puterile mai multe profesoare dar fără rezultat, „Asociațiunea“ a instalat acolo pe tânărul profesor Bologa, care avea să ridice prestigiul acestei școli până acolo, încât fu recunoscută ca cea mai bună școală, alături de Internatul dela Brașov, și avea să primească eleve din toate colțurile locuite de Români. În felul acesta se realizează, măcar în parte, programul fondatorului „Asociațiunii“, ca activitatea ei să se reverse „în toate ținuturile locuite de Români“.

Constantin Stere trimis la Sibiu cu anumite scopuri, în 1910, luă contact în primul rând cu „Asociațiunea“ prin secretarul ei de atunci: Oct. Goga.

Acesta îl prezintă mai întâi președintelui Șuluțiu, și apoi factorului determinant: vicepreședintelui Partenie Cosma.

Stere povestește cu un lux de amănunte această întâlnire în cartea sa „Patru zile în Ardeal“.

Partenie Cosma, drept introducere, îl ia de mână și îl duce la „Școala de fete“, apoi la „Masa studenților“ și apoi îl prezintă bilanțul comparativ al Băncii „Albina“ care arată o urcare vertiginosă a „depunerilor spre fructificare“.

Nedumerit, Stere ceru explicații, că ce legătură poate fi între o școală și un bilanț. Lămuririle lui Cosma redate de Stere trebuie citite în original, mai ales azi când ne-am convins că liceele de fete, fie ele teoretice sau practice, nu au adus roade pozitive.

Pentru că chiar școala „Asociațiunii“ a fost în grabă transformată în „liceu“ iar directorul Bologa fu repede pensionat, cu toate protestele celor care vedeau dezastrul. „Căci dacă mergem pe cărarea pe care am apucat, când cu înbulzeală aproape bolnavicioasă se îngâmădesc fetele noastre la cariere independente, azi, mâne, dacă se admite cu atâta ușurință aceasta, vom avea un proletariat feminin și vetrele familiare vor deveni pustii în dauna incalculabilă a statului și a neamului.“

Ca să asigurăm viitorul națiunii noastre, toți cei chemați trebuie să vegheze, ca educațiunea tineretului nostru feminin să fie condusă conștient, în cadrele adevăratei ei chemări.

Mame și soții culte și evlavioase, gospodine harnice și luminate ne trebuie, care să crească și să îndrumeze generațiunile viitoare spre mărirea patriei întregite iar soții care să împartă ca tovarășe adevărate de viață, greul cu bărbății mult încercați și trudii ai timpului nostru“.

Așa scria Elena Pop Hossu-Longin în Noemvrie 1920 în revista „Transilvania“.

Numai măsurând drumul făcut în negativ în această privință putem prețui meritul și valoarea directorului Bologa.

„Asociațiunea“ a pierdut pe unul care putea să ocupe scaunul preșidențial.

Pentru muncitori

Când am inaugurat în toamna anului trecut o pagină a muncitorului în cuprinsul gazetei noastre, gândul ne-a fost bun, intențiile curate. Voiam o apropiere a noastră de sufletul uzinelor, doriam o mai senină cunoaștere a rosturilor pe care cu toții le avem în cuprinsul unor hotare care fixează un neam în istorie.

Străin ne-a fost gândul de câștig, cum străin îi e acest gând gazetei noastre întregi. În presa românească reactualizăm destinul ziarismului transilvan, din care nimeni, în trecut, n'a făcut nici palat, de pe urma cărula nimeni nu s'a chivernisit, fiecare mistuindu-se în flacăra propriului lui scris.

Nimic nu s'a schimbat în noi din tot ce am crezut la început de drum, dar dărâmarile de ziduri prin repetate bombardamente au dus la o răspândire și a celor ce ne citiau scrisul, și a celor ce scriau.

Redacția — compusă și ea numai din oameni, cu obligațiuni firești față de familiile lor — a rămas tot mai goală, păstrând, totuși, fiecare legăturile cu vechea masă de lucru, adevărind astfel că bombele multe pot față de lucrurile neînsuflețite, dar sufletul nu-l poate „dispersa“. El a rămas întreg în jurul „gazetei“, solidar în scris și în credințe.

Ultimul care ne pleacă este redactorul paginii muncitorului, autorul aceluia volum de autentic talent scriitoricesc, „Soldat 1941“; o plecare într'un orașel de provincie îndepărtat de Brașov, de unde, din cauza spațiului ce ne desparte, o redactare a paginii devine imposibilă.

Se duce cu o frântură din uzina lui, acolo, departe, și venind singur să ne aducă vestea simțeam în glasul și în ochii celui ce pleca toate părerile de rău că, pentru un timp măcar, trebuie să se despartă de noi și de cititorii care se înmulțiseră așa de bine până în ziua de Paști a anului acestuia.

A mai rămas pe baricade numai

unul, un simplu „redactor responsabil“, care-și scrie articolele între două alarme, corectează șpalturile rând pe străzi circulă svonul cu „atențiune mărită“, paginează în plin bombardament.

Aceasta e realitatea.

Când te obișnuiești cu răul, nici răul nu mai e rău. Numai că nimeni nu poate lucra mai mult decât un anumit număr de ore pe zi, care nici în normal nu erau opt.

Iată motivul pentru care, deocamdată, suspendăm apariția „Paginei muncitorului“.

Spunem „deocamdată“, pentru că ardeleneste porait lucrul, noi înțelegem să-l ducem până la capăt tot ardeleneste, fel protestatar de a vedea lucrurile în opoziție cu atâtea inițiative pornite de unii, ca după un scurt interval să se constate că totul nu a fost decât o aventură.

Nu ne arde de aventuri gazetărești.

Astăzi, însă, prin plecarea redactorului acestei pagini, nu mai avem încotro. N'avem cu cine-l înlocui imediat nici măcar temporar. Când vom avea și dacă vremurile ne vor lăsa, vom înoda firul de unde tot vremurile l-au rupt acum.

Abonații muncitori vor continua totuși să primească ziarul ca și până acum, până la data expirării abonamentului lor, iar dacă cineva pretinde, noi suntem gata să-i restituim cota de abonament achitată în plus dela data suspendării paginii muncitorului.

Gazeta va continua să apară tot în 6 pagini, în așteptarea zilelor când va putea reapărea de două ori pe săptămână și apoi *cotidian*, eveniment pe care l-am pregătit cu migală de luni de zile și pentru care suntem gata, îndată ce timpurile vor fi prielnice.

Suntem gata fără niciun sprijin din partea oficialității.

O spunem aceasta și cu mândrie, dar și cu amare părerii de rău.

„Gazeta Transilvaniei“

La bătrânul G. Sion

— Din răvașul meu zilnic. —
(Sibiu, în ziua de Paști, cu alarmă)

de Dr. Ilie Dătanu

Abia ieșisem pe la ora 5 d. a. în oraș, să mai văd, să mai aud ceva, că mă întâlni în piața cu prof. Dr. Botez, fost șef al Institutului Pasteur din Cluj. Ne salutăm creștinește și ne comunicăm știrile. Din vorbă în vorbă îmi spune, că vine dela Sion, care-i singur și pă-răsit, și de aș avea voie să-i fac o vizită mă asigură că aș face o faptă bună, vrednică de sărbătoarea Invierii.

— Cum să nu, vai de mine, eu îl prețuesc așa de mult și-l pomenesc în toate conferințele mele despre Sfântul românesc, că doar el a descoperit cel dintâi o carte, care ne păstra amintirea unui om ales al nostru, de care noi nu știam nimic, nici măcar că a existat!

Ajungem în fața Academiei Teologice și'n dreapta, spre fundul curții, intrăm într-o cameră, cu antreu, în care sta cuc bătrânul Sion, cetățeanul de onoare al Clujului, care nici el nu mai este al nostru. Il salut cu „Hristos a înviat!“ — și ne răspunde la fel. Întâi ru m'a cunoscut și se uita la prof. B. bulmăcit și întrebător.

— Nu ne-am mai văzut de mult ilustre cetățene de onoare al Clujului, nu mă mir că în grabă nu mă cunoști. Îmi pare bine că te pot vedea și saluta în această sfântă zi de sărbătoare. Eu cu drag te pomenesc întotdeauna când vorbesc despre Ieremie Valahul, alt Moldovean glorios, pe care d-ta ni l-ai descoperit prin cartea cea veche dela Napoli, care ai găsit-o la un anticar din Roma, și ai dăruit-o Universității din Cluj...

Incepu să deschidă ochii mari și să se lumineze la față, parcă ar retrăi ziua aceea fericită din 1905 când a găsit cartea lui Francisco Severini, din 1670... Și vorbi:

— Am dat-o la universitate cu o colecție de cărți, hărți și monede... Am dat toată averea din Slănic la... (Eois-copia din Cluj, completez eu...) ...da! și altă avere de 2 milioane la liceul din T. Ocna... Și acum n'am nimic...

— Bine, că nu mai ai grijă! — zic eu. Ce ai face acum — în fața primej-diilor din Moldova, dacă nu le-ai fi dat...? Ce s'buclum ai avea pe de geaba! Așa, har Domnului, poți sta liniștit aici, fără să-ți mai bați capul cu atâtea griji, necazuri...

La întrebarea câți ani are? — nu ne poate răspunde, dar d-l prof. îl aduce să ne precizeze anul nașterii sale: 1855. Deci e de 89 ani, cu 12 ani mai bătrân decât mine. Și e volnic și acum; e rumen la față; mănăcă bine și doarme bine. Profesorul se teme că mănăcă și bea prea bine, ceea ce nu-i în folosul lui, că are arteroscleroză la cap, și de aceea are intermitențe de memorie și de vorbire...

Ne-am întreținut cu dânsul și cu prof. B. aproape un ceas de vreme, fericindu-l de viața sa plină de gesturi nobile și văitându-l eu în deosebire, că bibliofilul nu mai poate urma pasiunea cărții, ne mai putând citi. Și nici nu are lângă sine pe cineva, care să-l citească și să-l întrețină cu vorba și cu lectura, cum s'ar cuveni.

Intrăceea sosi de pe uliță femeia simplă care-l îngrijește: o țărancă de pe Târnavă, care văzându-ne pe noi cu bătrânul, se retrase în antreu, și cetia din cărticica sa de rugăciuni.

Când am plecat, și-a depus cartea, și-a intrat ca să-i prepare cealul și cina, că, spunea, cât ce înserează, bătrânul se pune la pat.

Am ieșit cu prof. B. mulțumindu-i, că mi-a dat ocazie să sfințesc ziua sărbătorii cu o faptă a milei creștinești, de a vizita un bolnav. Nu se poate un bolnav mai greu de cât cel de bătrân.

I. C.

BRĂȘOVUL DE ALTĂDATĂ

Din trecutul medical al Brașovului

Ciuma la Brașov în secolul al XIX-lea

de Dr. Emil I. Bologa

În secolul al XIX-lea ciuma ajunge de două ori la Brașov, prima dată în anii 1813-1814. Locuitorul Teutschbier își cumpărase lână infectată și aceasta devine sursa de plecare a epidemiei. Se îmbolnăvește familia acestuia precum și a locuitorului Singa din Stupini, căruiu îi vinde din lână. Numeroși membri ai acestor două familii își pierd viața ciumații. Epidemia a fost localizată la periferia orașului.

În acel timp în Șcheiu, actualul azil pentru bătrâni și infirmi fusese transformat în spital pentru ciumați, iar în Blumăna se organizase un „Lazareth“ pentru izolarea celor bolnavi.

În jurul comunei Codlea a fost tras un cordon sanitar de izolare. Dar cu toate aceste măsuri se ivesc cazuri izolate în Timiș, Sânpetru, Turcheș și Baciu. Ultimul deces prin ciumă în județ a fost înregistrat la 22 Decemvrie

1813. La periferia orașului au fost declarate 205 cazuri, iar în restul localităților 41, total deci 246 cazuri de ciumă, dintre care 166 (adică 67,5%) s'au terminat cu moartea.

Situația pe comune a fost următoarea:

Turcheș	9 cazuri . .	6 morți
Baciu	9	8
Măeruş	7	7
Moara Sânpetru . .	1	1
Stupini	7	6
Timișul de Sus . . .	8	7
Total 41	35	

Se constată o mare deosebire între mortalitatea dela oraș unde din 205 bolnavi mor 139 (adică un procent de 67,8%) și cea dela sat unde din 41 bolnavi mor 35 (adică 85,4%).

Orașul a fost ținut închis dela 7 Decemvrie 1813 până la 16 Aprilie 1814.

Pe marginea vieții

Dacă

aș spune că sunt fericit, aș minți.

Aș minți și dacă aș spune că sunt nefericit.

Între aceste două stări trebuie să mai existe o altă stare, pentru că altfel nu vād ce-ar face 90% din oameni.

Cel mai tare om

e omul singur.

Din nenorocire, însă, ca să ajungi singur, trăești o viață întreagă între oameni, când nu mai știi: ai rămas singur sau ai fost izolat.

I. C.

nețe, care petrecând o viață de om în slujba pasionată a cărții, ajunge la sfârșit să nu-i mai simtă plăcerea sau folosul, neputând-o gusta din pricina ochilor slăbiți.

Femeia simplă de pe Târnavă, cu mai puțină învățătură, are acum mai mult folos de unica sa carte, decât boerul bibliofil, care și-a cheltuit averea și energia sufletului în vânzarea, cumpărarea și colectarea cărților rare, folosite istoriei și culturii neamului nostru. Iar acum nu mai poate citi măcar într-o carte de rugăciuni.

Nu circulați în timpul alarmei!

COMUNICAT

Deși s'au dat numeroase comunicate, că este interzisă circulația pietonilor și vehiculelor pe timpul alarmei, s'a constatat că aceste dispozițiuni nu se respectă.

Contravenienții își expun viața în mod inutil și riscă a fi deferiți justiției.

Se atrage atențiunea pentru ultima oară că circulația pe străzi pe timpul alarmei este și rămâne strict interzisă tuturor persoanelor și vehiculelor, afară de organele polițienești și ale apărării pasive.

Adăposturile nu se părăsesc până la darea semnalului de încetarea alarmei.

Comandantul Garnizoanei
Brașov
Colonel N. Dumitrescu

Primăria comunei Satulung, Jud. Brașov

Nr. 2354/1944

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 21 August 1944 ora 9 a. m. se va ține licitație publică orală în localul primăriei comunei Satulung pentru a se da în antrepriză tuitul cantității de 3200—4000 m. st. lemne de foc fasonate în pădurea comunei Valea Tare.

Licitatiunea va începe cu oferta cea mai mică pe care o vor face ofertanții.

Garanție: 5% în numerar sau efecte de Stat din valoarea totală a lucrării.

Licitatiunea se va ține cu respectarea dispozițiunilor art. 88—110 din L. C. P.

Satulung, la 24 Iulie 1944.

Primar: Notar:

C-tin Popa N. Cădea

Instiințare

pentru elevii Liceului comercial „A. Băresanu” Brașov

Elevii din clasa III—VIII sunt obligați să presteze muncă de războiu în timpul vacanței. În acest scop elevii domiciliați în Brașov se vor prezenta urgent la Direcțiunea liceului. Elevii plecați în provincie vor comunica direcțiunii, prin carte poștală, locul și instituția unde prestează munca de vară. În anul școlar viitor se pot înscrie numai elevii care au prestat această muncă, prezentând dovezile.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.

Asociațiunea „Astra” Brașov

implinește tot ce nu se ajunge.

Se gândește cineva la asta?

Șezătoare culturală în Codlea

Un scurt popas la Codlea mi-a dat îmbucurătoarea ocazie să constat activitatea prodigioasă a „Cercului cultural Astra-Codlea”.

După un ciclu întreg de șezători, din iarnă, iată că se reia firul întrerupt vremelnice. Grație vrednicului și neobositului președinte, profesorul An. Boldor, și a concursului autorităților comunale, a câtorva intelectuali refugiați: a Școlii de ofițeri de sub conducerea d-lui maior Popescu, și în ciuda vremurilor grele prin care trecem, s'a proiectat un program întreg de șezători care se vor ține în fiecare săptămână.

Inaugurarea a fost duminică 30 Iulie a. c., ora 4 p. m. în sala de spectacole „Cetatea Neagră” cu un program dintre cele mai alese.

După cuvântul de deschidere al președintelui, d-l profesor universitar Gociman a conferențiat cu competență, în cuvinte alese și potrivite publicului ascultător despre „Temeiurile încrederii noastre în viitor”, strecurând în suflute

nădejdi justificate pentru viitorul țării și neamului nostru.

A urmat un program artistic de declamări și cântări executat de corul elevilor școlilor secundare și al școlii de ofițeri din comună, organizat și condus de elevul ofițer Pătrășcanu, un tânăr absolvent al Conservatorului din București, care, cu o răvnă vrednică de laudă a izbutit, în răstimpul de abia 4 săptămâni, să înjghebeze un admirabil cor ce cântă în fiecare duminică la Sf. Liturghie.

D-l Pătrășcanu s'a produs și cu câteva cântări solo la vioară.

D-l doctor A. Vințan a dat instructive sfaturi din domeniul Zootehnice.

Un public foarte numeros, mai ales femeii și tineret, a răsplătit cu bogate aplauze această frumoasă manifestare culturală.

n. b.

S'a deschis

MAGAZINUL

Piața Libertății 14

ROMANESC

Piața Libertății 14

LANTEX

stofe,
mătăsuri,
tricotaje,

clorapi,
pânzefuri
etc.

Telef. 2905

Lila Măzgăreanu

Telef. 2905

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Pentru abonații noștri

Situația creată de bombardamentele aeriene ne-au forțat să apărăm numai odată pe săptămână, în 6 pagini.

Schimbările de adrese ale refugiaților și evacuaților din toată țara au dat naștere la multe încurcături, ziarele fiind trimise, până la primirea c. p. de schimbare, pe vechea adresă.

Pe de altă parte, circulația trenurilor, personalul redus al Poștei și multele greutăți pe care abonații le vor fi înțelegând și fără lămuririle noastre, au contribuit ca unii să nu primească gazeta regulat.

Li rugăm să ne creadă că nu e din vina noastră.

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei” Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (scheletană în deosebi).

Mare întreprindere industrială din Brașov caută

CONCESIONAR

cu garanție pentru cantina funcționarilor și muncitorilor. Oferte la Administrația ziarului

Posturile sanitare de prim ajutor

Postul I. Cazarma Pompierilor, str. Mihai Viteazul Nr. 7
Telefon 2422.

Postul II. Serviciul Tehnic, str. Regina Maria 64. Telefon 3830 și 1397.

Postul Nr. III Fabrica Bărsava, Calea Bucureștilor Nr. 36. Telefon Nr. 1377 și 1338.

Postul Nr. IV Dispensarul Dârste. Telefon 2333.

Postul Nr. V. Ambulatorul Policlinic, Str. Hirschler Nr. 1. Telefon 2708.

Postul Nr. VI. Ambulatorul Casei de Asigurări Sociale, str. Prundului 7. Telefon 3020.

Postul VII. care a fost bombardat, s'a mutat tot la Ambulatorul Policlinic la Postul V.

Postul VIII. Dispensarul din Stupini, Telefon Nr. 2539.

Postul Mobil. La „Salvarea” str. Cuza Vodă. Telefon 1234.

medicul șef al municip.

Dr. Ulplu Ștefan

Primăria comunei Prejmer Jud. Brașov

Nr. 1744/1944.

Publicațiune

Târgul de țară din comuna Prejmer județul Brașov, se va ține în zilele de:

7 August 1944 târg de vite.

8 August 1944 târg de mărfuri.

Prejmer la 23 Iulie 1944.

Primăria comunală

Spitalele

din municipiul Brașov, unde se pot interna răniți

1. Spitalul Mărzescu, str. Cuza Vodă.
2. Spitalul Boli Sociale, str. Dima.
3. Spitalul de Ochi, str. Brâncoveanu.
4. Spitalul Contagioși, str. Cicio Pop.
5. Spitalul Militar Regina Maria.

În afară de spitale, toate sanatoriile din municipiu au un anumit număr de paturi rezervate pentru răniții din bombardament aerian

medicul-șef al municipiului

Dr. Ulplu Ștefan

Numai Asociațiunea transilvană „Astra” ne ajută; se gândește cineva la asta?

Tipografia „Astra” Brașov caută

ucenici români

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Informații

Abonamente de sprijin

Dr. Sârbu D-tru, Sibiu Lei 2100

Dr. Dobrescu Ionel, avocat, Araci-Brașov Lei 1000

Comandamentul Apărării Passive

a hotărît ca echipele de apărare pasivă locale la darea alarmei, când se retrag din adăpost, să aibă asupra lor măștile de gaz, acestea fiind necesare pentru a asigura nu numai protecția contra gazelor, ci și protecția contra fumului în cazul eventualelor atacuri incendiare masive.

Aceste măsuri se vor aduce și la cunoștința funcționarilor și a populației.

Poșta prin avion

Se aduce la cunoștința publicului că se admit la prezentare scrisori și cărți poștale care sunt expediate prin avion, în interiorul țării, plătindu-se în afară de taxele obișnuite, suprataxa de lei 4.

Tot mai rar

se primește în țară „Tribuna Ardealului” și „Viața ilustrată”. Atât de radical s'o fi schimbat mersul trenurilor pe undeva, ori sunt și alte pricini?

S'a prelungit

din nou termenul pentru achitarea împrumutului Apărării Naționale până la 31 August 1944.

După această dată contribuția se transformă de drept în impozit.

Plata impozitului statistic

s'a prelungit până la 10 August 1944, conform unei decizii a Ministerului de Finanțe.

Turnul din Pisa

vestit în toată lumea pentru vechimea lui, pentru arhitectura lui și pentru faptul că era înclinat astăzi nu mai este. O știre din Milano ne anunță că a fost dărâmat până în temelie într'un bombardament aerian.

Revenire asupra unui ordin

Prin ordinul circular Nr. 141.488 1941, cumpărăturile făcute de Armata și Misiunea Germană din România, au fost scutite de plata impozitului excepțional.

Conform hotărârii luate de consiliul Interministerial, în ședința dela 14 Iunie a. c., s'a decis ca la toate cumpărăturile de cereale, vite etc., făcute pentru Armata Germană, să se plătească contribuția națională excepțională de 6%.

În viitor se va achita impozitul excepțional la toate cumpărăturile făcute de Armata și Misiunea Germană din România.

În ce privește cumpărăturile făcute în cadrul convenției române germane, privind contingentul de export și pentru care se eliberează bonuri cu plată pentru cumpărarea de către trupele germane de asistențe și materiale în cadrul acestui contingent, ele rămân libere la predare, întrucât impozitul aferent se achită ulterior, în cadrul și pe baza convenției menționate.

Frontul diplomatic

Spuneam într'una din cronicile noastre trecute, că în ultima vreme a devenit mai vizibilă decât oricând interdependența faptului politic și diplomatic, de cel militar. Mersul evenimentelor nu desminte cu nimic afirmația noastră, făcând dovada că actuala conflagrație se află la un punct decisiv, unde nu mai poate vorbi decât puterea de rezistență a statelor și forța combativă a armatelor acestora.

Pe marginea acestor stări de lucruri apar unele manifestări, fie pentru a demonstra grija oamenilor de stat pentru asigurarea unui loc la masa verde a păcii, fie pentru asigurarea unor frunții echitabile.

Un caz îl prezintă

Ultima manifestație a Turciei.

În capitala republicii turcești s'au petrecut lucruri de mare importanță pentru ducerea viitoare a războiului și pentru viitoarea ordine balcanică.

După știri germane, membrii guvernului turcesc se află în consfătuire permanentă, iar cercurile competente din Berlin afirmă că ele nu ar fi surprinse de nicio hotărâre care ar fi luată la Ankara. Din sursă engleză s'a afirmat chiar că ar putea să intervină o rupere a relațiilor dintre Turcia și Marele Reich.

Dacă se poate conta sau nu pe un atare fapt, ne-o vor spune zilele următoare, deoarece d-l Saracioglu a convocat pe parlamentarii partidului poporului pentru o consfătuire secretă care a avut loc. Rezultatul acestei consfătuiri va fi comunicat apoi într'o ședință publică a Adunării Naționale și pentru difuzarea lui au fost chemați la Ankara reprezentanții presei străine din Turcia.

Avertizarea flotei comerciale turcești de a reveni la baze și a părăsi Marea Neagră, ar fi de asemenea un indiciu al unor hotărâri excepționale, chiar dacă măsura este motivată cu efectuarea unor „manevre”. Deși nu se cunosc până acum nici amănunte precise care să ne confirme o părăsire a neutralității sau nebeligeranței turcești și nici date asupra măsurii în care statul turcesc ar fi dispus să colaboreze cu aliații, se formează tot mai mult convingerea, că presiunea făcută de Londra, Moscova și Washington asupra Ankerei a atins momentul oportun unei clarificări. Cum se va prezenta această clarificare, o vom ști în curând. Este totuși puțin probabil, că aliații — inclusiv guvernul din Moscova — vor accepta simple manifestații verbale, în timp ce ei fac sacrificii sângeroase pe fronturile de luptă.

Iar dacă Turcia și-ar preciza poziția față de actuala conflagrație mondială, aderând la punctul de vedere aliat, hotărârea ei încă n'ar putea deveni operantă fără o înțelegere deplină cu Societatea asupra problemei strămtorilor. Faptul că aliații acordă unei intervenții turcești o însemnătate esențială în actualul stadiu al luptei și văd în această intervenție posibilitatea scurțării războiului, nu ne spune nimic, dacă nu ținem seamă și de faptul

că Anglia are interese mult mai mari, legate de viitor, în legătură cu asigurarea influenței sale în spațiul balcanic.

O acțiune de pace?

Presa spaniolă, reproducă apoi de presa noastră, a vorbit despre o acțiune tăcută în favoarea păcii. Ziarele spaniole n'au ascuns sursa informațiilor lor, arătând-o ca venind din cercuri engleze. Telegrama ulterioară au legat chiar vizita recentă a Arhiepiscopului Spellmann la Roma, de o atare acțiune dedicată păcii grabnice. În același timp, s'a vorbit de o întrevedere Roosevelt-Churchill în capitala Italiei.

Faptul că Roma constituie centrul atâtor versiuni, pune în evidență persoana Papei, care ar urma să conducă negocierile menite a pune capăt cu un ceas mai de vreme pustietoarelor bătălii de pe întreg globul.

Faptul că Americanii și Englezii lansează astfel de versiuni este explicabil. După cum țese explicabil și optimismul cu care aceștia privesc situația fronturilor, știut fiind că numai într'o asemenea postură ei s'ar gândi să obțină o înțelegere cu Reichul german, înainte de a se avea o decizie rusească. Dar concomitent cu aceste versiuni, care nu au deocamdată nimic temeinic la bază, luăm act de comunicările înaltului comandament german, care anunță că armatele sovietice vor avea de întâmpinat foarte curând noile surprize ale apărării germane.

Precum se vede, pacea este încă tot atât de departe, ca și perspectiva împlinirii dorințelor anglo-americane. Iar în ce privește surprizele care să răstoarne actualele puncte de reper, ele nu sunt de prevăzut atâta vreme cât toate armatele în luptă se arată egale în vigoare.

D-l Mikolajczik la Moscova

Ultima știre din domeniul politic o constituie sosirea d-lui Mikolajczik, șeful guvernului emigrant polonez dela Londra, în capitala Uniunii Sovietice. D-sa este însoțit de d-l Rommer, ministru de externe și fost ambasador la Moscova, precum și de un alt membru al guvernului emigrant.

După cum se știe, această vizită se face la îndemnul guvernului englez și a fost acceptată de către Mareșalul Stalin, care va avea o întrevedere cu miniștrii polonezi.

Asupra rezultatelor practice ale acestei vizite nu se poate prevedea nimic, dacă ținem cont de punctul de vedere exprimat până în ultimul moment de către guvernul Mikolajczik. Singurul lucru precis este faptul că între Moscova și emigranții polonezi relațiile directe sunt reluate și probabil vor fi menținute. În acest caz, multe dintre litigiile ce ajunseseră la un punct ascuțit și amenințau însăși existența guvernului emigrant, vor putea fi lichidate sau, în cel mai rău caz, modifi-

de Mardare Mateescu

cate în mod acceptabil pentru ambele părți.

Trebuie să vedem în această întrevedere dorința Mareșalului Stalin de a nu lovi prea tare în prestigiul englez, cât și dorința de a împăca punctele de vedere ale conferinței din Teheran cu interesele Uniunii Sovietice. Pentru activitatea viitoare a diplomației sovietice, lichidarea conflictului polono-rus constituie un pas important și hotărîtor în același timp.

Vizita Regelui George în Italia

Regele George al Angliei a vizitat fronturile de luptă din Italia, rămânând la cartierul generalului Alexander mai multe zile. Semnificativ este faptul indicat de publicitatea engleză, că Suvranul s'a limitat la sensul militar al vizitei sale, evitând orice contact cu personalitățile politice și renunțând chiar la vizitarea fostului rege Victor Emanuel.

Situația pe fronturi

Pe frontul din răsărit

au loc aceleași lupte îndârjite, care se întind din sectorul Golfului Finlandei, până la coastele Carpaților polonezi.

Tendința rusească este de a despărți armata germană din statele baltice în mai multe grupuri, care să poată fi apoi înfrânte. Urmând acestor intențiuni, se caută o pătrundere spre Riga, pentru tăierea posibilităților de îmbarcare sau aprovizionare.

Alte lovituri sunt date de Ruși de pe teritoriul baltic, în direcția Prustiei Orientale. În aceeași direcție fac eforturi și trupele sovietice pornite dela Nord de Grodno. În partea centrală a frontului, trupele sovietice se îndreaptă către Varșovia, unde sunt de prevăzut lupte înverșunate. În sectorul dela Vest de Lemberg, Rușii presează către Cracovia, cu intenția de a obține în același timp controlul trecătorilor din munți, către Slovacia.

Pe frontul din Franța

presiunea anglo-americană este în creștere pe o linie care duce dela Nord de portul Granville, prin Avranches la Argentan pe coasta vestică a peninsulei Cotentin.

Pe frontul italian

luptele se dau în preajma orașului Florența, declarat oraș deschis de către Germani. În acest sector se vor da cele mai înverșunate bătălii pentru căile principale, în număr de trei, care duc spre câmpia Lombardiei și cea a Piemontului.

GAZETA TRANSILVANIEI

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200